

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ СИСТЕМИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В дослідженнях розкрито економічний зміст та основні елементи системи матеріально-технічного забезпечення сучасного підприємства.

Ключові слова: матеріально-технічне забезпечення, управління, запаси, ефективність, ресурси.

Abstract

The research reveals the economic content and the main elements of the system of material and technical support of a modern enterprise.

Keywords: logistics, management, stocks, efficiency, resources.

Сьогодні ринкова економіка диктує вимоги та умови розвитку та форсування економічних систем на світовому рівні, що суттєво впливає на господарську діяльність підприємств різних галузей народного господарства. Конкуренція в умовах ринкової економіки змушує сучасні підприємства формувати власні конкурентні переваги та забезпечувати відповідний рівень конкурентоспроможності своїх послуг та товарів. Нині однією з основних конкурентних переваг суб'єктів господарювання є ефективна організація та управління матеріально-технічним забезпеченням. Такий підхід дає змогу забезпечити раціональність матеріально-технічного забезпечення і сприяти збільшенню фінансових результатів господарської діяльності підприємств – прибутку, рентабельності [1, 2].

Питання та проблеми, пов'язані з ефективною організацією матеріально-технічного забезпечення сучасних підприємств висвітлено в науково-практичних працях багатьох зарубіжних та вітчизняних дослідників. Проблема полягає у тому, що в працях та дослідженнях економістів-науковців поняття матеріально-технічного забезпечення суб'єкта господарювання трактується з різних точок зору: через призму сукупності операцій, процесів, виду діяльності. В зв'язку із цим сьогодні виникає різноплановість наукових поглядів щодо базових моментів в галузі управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства.

Крім того, матеріально-технічне забезпечення виконує ряд важливих функцій, основними серед яких є [3]:

- аналіз ринку щодо пошуку оптимального варіанту постачальників матеріально-технічних ресурсів;
- розрахунок необхідних обсягів матеріально-технічних ресурсів відповідно до їх асортименту та видів;
- формування запитів та заявок до апарату управління підприємства щодо необхідності відповідних матеріально-технічних ресурсів;
- реалізація планів стосовно забезпеченості суб'єкта господарювання необхідними матеріально-технічними ресурсами;
- забезпечення та організація складування, доставки та сортування матеріально-технічних ресурсів;
- забезпечення підготовки та доставки матеріально-технічних ресурсів до відповідних робочих місць;
- розрахунок норм запасів матеріально-технічних ресурсів, обґрунтування та доведення цих норм до працівників складів, нормування рівнів запасів та ведення контролю за їх ефективним використанням;
- розробка та впровадження організаційно-технічних заходів щодо економного використання матеріально-технічних ресурсів, пониження норм і нормативів витрат ресурсів;
- проведення обліку надходження матеріально-технічних ресурсів, ведення контролю за їх витратами в межах цехів, служб та робочих місць;
- проведення аналізу ефективності використання матеріально-технічних ресурсів та підвищення

ефективності управління ними.

Планування матеріально-технічного забезпечення спрямоване на своєчасний випуск продукції відповідно до укладених договорів та потреб ринку.

Розрахункам планової потреби підприємства в матеріальних ресурсах передують всебічний аналіз ефективності їхнього використання за системою показників, пошук резервів, розроблення та впровадження заходів щодо економії сировини, матеріалів, палива тощо. Адже раціональне використання матеріальних ресурсів розглядається як один з найважливіших факторів зменшення планової потреби підприємства в них.

Система матеріально-технічного забезпечення підприємства – це сукупність підрозділів та підприємств з виготовлення та постачання матеріально-технічних ресурсів, торговельно-посередницьких організацій, сервісних підрозділів, формувань з машиновикористання та державних органів, що регулюють відносини у сфері техніко-технологічного забезпечення.

Діяльність цієї системи має спрямовуватися на відтворення і розвиток матеріально-технічної бази, комплексну механізацію і автоматизацію технологічних процесів, відновлення і збереження родючості ґрунту в сільському господарстві на основі вітчизняного машинобудування та виробництва матеріальних ресурсів.

На рисунку 1 наведено основні складові системи економічного змісту матеріально-технічного забезпечення сучасного підприємства [4].

Рисунок 1 – Основні складові системи економічного змісту матеріально-технічного забезпечення сучасного підприємства [4]

Матеріально-технічне забезпечення суб'єкта господарювання є невід'ємною складовою його господарської діяльності. Від рівня та ефективності управління матеріально-технічним забезпеченням залежить загальний виробничий цикл. Відповідно підвищення рівня ефективності управління матеріально-технічним забезпеченням є одним із пріоритетних завдань сучасного підприємства. З метою побудови ефективної системи матеріально-технічного забезпечення необхідним є чітке формулювання мети, завдань, виокремлення функцій та принципів аналізованого процесу. Аналіз основних елементів економічного змісту матеріально-технічного забезпечення підприємства дасть можливість знизити рівень його витрат, забезпечити безперервне постачання ресурсів на підприємство, розробити прогресивні норми запасів матеріально-технічних ресурсів, і відповідно обрати ефективну стратегію діяльності підприємства. Вивчення економічної суті матеріально-технічного забезпечення суб'єкта господарювання необхідно здійснювати в контексті таких елементів та понять як ресурсо-економія та економічна складова, що

сприятиме підвищенню рівня та формування відповідних конкурентних позицій підприємства в умовах ринкової економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ареф'єва О. В. Фактори інноваційного розвитку системи матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неотехнологічного відновлення. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics», №30 (2021), 13-20.
2. Бортнік С. М. Організація систем матеріально-технічного забезпечення підприємств на основі інтегрованого логістичного підходу. Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2014. Т. 19. Вип. 3(2). С. 26-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2014_19_3%282%29_7
3. Вовк О. М., Ковальчук А. М., Гончарова Н. С. Адаптивні технології ресурсного забезпечення інноваційної діяльності підприємства. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 42. С. 151-155.
4. Куць Т.В., Басиста С.А. Управління виробничими запасами сучасних підприємств. «Young Scientist», № 11 (63). November, 2018. Економічні науки. С. 451-454.

Адлер Оксана Олександрівна – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, oksana_adler1983@ukr.net.

Макогонюк Вікторія В'ячеславівна – студентка групи МВКД-216, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, makohoniukvictoria@gmail.com

O. Adler – PhD in Technical Science, Associate Professor of the Department of business economics and production management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, oksana_adler1983@ukr.net.

V. Makogonyuk– Department of Management and Information Security, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.